177454

Kort Berättelse

om then härliga

SEGER

Och

FRAMGÅNG

Hwarmed

Gud den Allerhögste

Hans Kongl. May:tz til Swerige Wapen/ genom then lyckeliga öfwerfarten öfwer Düna-Strömen/ emot

Konungens i Polen Sachsiska Armee/

Til alla åskådandes högsta förundran/ hafwer behagat wälsigna. RIGA den 9. Julii, ANNO 1701.

STOCKHOLM/
Tryckt uti Kongl. Booktr. hoos Sal. Wankifs Ankia.

Edan Hans Kongl. May:t til Swerige/ wår allernådigste Konung och Herre/ med sin segersama Armee/ til staden Riga/ lyckeligen framkommen war/ hafwer högstbemelte Hans Kongl May:t af tappert mod låtit angripa then här til för wåra ögon braverande Fienden/ vthi theß egna fördehlacktiga poster/ ock til then ånda gå öfwer Dünen/ och honom widare förjaga. Hans Hög-Grefl. Excell. Kongl Rådet/ Fältmarskalken och General. Gouverneuren/ Herr Grefwe Dahlberg hade/ förmedelst sin kloka och försichtiga försorg/ giort ther til all nödig anstalt/ anskaffandes Blockhuus/ Struser/ Lodigor/ Prämar/ Båthar/ och andra tiänliga Fahrtyg/ som besynnerligen ther til lagade och inrättade/ samt med dugeliga stycken försedde wore; hwarföre högstbemelte Hans Kongl. May:t fullt och fast beslutit thetta sitt förehafwande den 9. hujus i HErrans Namn at fullborda. Thet syntes fuller/ för thet stadiga rägn- storm- och hårda wädrets skull/ som några dagar på hwarandra inföll och warade/ intet lijkt ther til; icke thesto mindre blef Hans Kongl. May:t oryggelig wid sin en gång fattade slut/ och låt sin Armee vthi god ordning sackta efter handen förbij staden/ tåga til then

så

så kallade Mölnare-Gården och Fossenholmen; hwilken ort Hans Hög-Grefl. Excell. til denna Landstigningen och öfwerfarten utsedt och anwist hade / befinnandes then ther mitt före på andra sijdan warande stranden och gent emot liggiande landet wara beqwämligast til Landstigningen / ehuru Fienden ther sammastädes åtskilliga förpallisaderade Skantzar och Batterier ändalångs wid stranden anlagt hade. När dagen annalkades / låt ock Gud af himmelen sin tilstundande hielp ögonskeligen förnimma / i thet / at / fast hela dagen förut starkt blåst- och obeqvämt wäder warit / lijkwäl om aftonen upklarnade och stilla blef / at / then tijden solen gick neder / alt töcknigt ock hårdt wäder återwände / men hela natten igenom himmelen sig blijd och med en liuflig wäderlek antedde. Således kunde nu Kongl. Armeen helt fogeligen inskeppas / det ock thenna natten öfwer så lyckeligen för sig gick / at den 9 Julii / wid dagens början de hela inskeppningen bestålt war / och öfwersätningen / under Guds bijstånd / wärkeligen företogs. Then goda ordning och anstalt / hwar med alt thetta förrättades / lemnade hos allom stort nöye / som thet ansåge / och beledsagades farthen med många tusende Lyckönskningar af then stora folckhopen / som stode wid stranden och på Slots- och Stads-wallarna / samt thet Holländska och annat fremmande skeppsfolcket / som sig satt hade ofwan på sina mastar. J samma sin giorda herrliga ordning passerade the then breda Düna-Stömen således / at innom en rund half timmas tijd / på 7000 man footfolck och 600 til håst / til stort förundran / hinnte öfwer / och thet utan hinder / til thes the / nalkandes then andra sijdan närmare / bemöttes af fiendens ther mitt emot stående batterier / hwilka bägge dock allenast försedde woro med 5 stycken / uppå Krämers-Gård och en annan icke långt ifrån liggiande Skantze / med Canonskått / dock utan synnerlig skada. Men / thetta oachtadt / fohro the lyckeligen til lands / och / ehuruwäl the funno fienden för sig uti upstälte Battailloner och Esquadroner icke långt ifrån stranden

den posterad/ stego the lijkafult frijmodigt på landet / sprungo vtur sina fahrtyg och fattade posto; hwarwid hans Kongl M:tz höga Person war ibland the allraförsta. Fienden gick theremot med heftigt och förskräckeliget skiutande på them löst; dock giorde wåre med spanske ryttares föresättjande / piquernas fällande och the medförde fäldtstyckernes skyndesamsta plantering så manneligit motstånd/at the fiendtelige troupper måste wika och gifwa sig undan/ besynnerligen Cavalleriet/ hwilket dock hos them myckit starckare war/ än wåra; såsom wåre icke flera med sig hade än en dehl af Kongl. Trabanterne/ och 2 Compagnier af Hans Kongl May:tz Lijf-Regimente / hwaremot the öfwer 4000. man til häst/ ibland hwilka 2. Regimenter Kyraßirer / och några Regimenter til foot starcke woro. J medlertid blef vtaf blockhuusen och andra med stycken vtrustade fahrtyg starckt skiutit på fienden / och / medan ifrån Kobrons sijda åtskillige Troupper framdrogo at stärckia fiendens macht / blefwo the samma / genom starcka styckeskått / af Kongl. Slottet ifrån Riga / ifrån the mitt emot stående bastioner / temligen skingrade och något tilbaka hållne. Eljest war ther ett sådant skiutande/ hvars lika man näpligen lärer hafwa hört / och hördes längre än een timmas tijd vti ett tempo/lijka som vthi en rad ock kädja med förskräckelse och förundran. Såsom nu wåre märckte / at them särdeles skada giordes med stycken af närstående batterien/ anlupo the then häftigt med wärjor i näfwen; hwilket anfall thet theruti liggiande Sachsiska manskapet genast så modet betog / at fast the anlagt sitt gewähr til at skiuta / och sig nedlagt på batterien / the lijkwäl så fort omwände sit gewähr / begärade qwarter / och nederläggiandes gewähret / sig gofwo i wåras mackt: då ock Capiteinen Witzendorff / som legat thervti / med sina Vnder-Officerare och gemena hijt fången införd blef. Thermed wändes theras egna stycken genast emot fienden / som giorde god wärkan/och tilfogade them ey ringa skada. Theßemellan föll fienden wåra an med all mackt/ men the förswarade sig

så

så oförlijkeligen / at fienden uti 5 hårda anfall altijd wijka måste / och lemna platzen åt wåra / medan wåre efter gifwen salva sig trängde in på the Sachsiska med wärjan i handen / nederhöggo alt / som dem förekom / och således alt wijdare och wijdare framstego och fäldtet wunno Kongl Drabanterne och the andre få af Rytteriet / medan the måste och öfrige til häst ännu stode här på thenna sijdan / och icke kunde så hastigt öfwerföras / uthöllo fiendens skott utan at skiuta emot / orörlige och stille : men föllo strax herpå med wärjan fiendens Kyrasserare an med så oförskräckt och häftigt mod och eftertryck / at fienden nödsakades wijka undan. Omsider efter een starp och förtwiflad drabbning / som warade 2. timmars tijd / wardt fienden brackt i oordning och therefter fort på flychten drefwen; såsom man uppenbarligen med stor lust och glädje kunde see af Slotts och Stadswallarna / samt tornen / huru fienden troupp-esqvadron-och Regimentswijs här och ther på åtskilliga wägar flydde / och af wåra / som med största ifwer satte efter / jagades och nedlades. Wid Mariåqwarn / hwarest the hade ett starckt och med skantzar wäl befästadt läger / wille the fuller åter fatta posto / men som the sågo / at the Swenske / som genom flera trouppers öfwerkomst blefwo förstärckte / icke hwilade stadigt och heftigt at efterjaga / togo the igen til flychten i största oreda / och med sådan förskräckelse / at the qwitterade sitt läger / och lemnade alt i sticket : så at theras Trots / Tälter / några Standarer och Fahnor / Stycken på batterierne / samt theras wäl upfylte Magaziner / och ther ett stort förråd på bröd / miöhl / hafra / och annat mera til lijfs uppehälle tiänliget / kom i wåras händer. Sedan nu fienden således på then orten fullkomligen warit tilbaka drifwen / drogo wåre åter nederåt at angrijpa Kobron / som besatt war med 300 Ryßar. Men när man wille låta för Skantzen slå til upgift / och then uppfordra / hörde och såg man ingen menniskia theruthinnan / och befans efter noga uthforskning / at samma skantzen af råddho-

ga war tom lemnad och qwitterad. Hwaruti genast en Capitein med Swenskt folck/ såsom en wacht inlades. Stycken woro kastade neder ifrån Lavetterne/ men/ för thet fienden skyndat sig af rådslan/ hade the icke kunnat bortföras. J medlertid hade 400. Ryßer begifwit sig på Lutzausholmen/ som ligger mitt före/ och fattat posto/ hwilken af them tilförene befästad war med starcka förskantsninger/ hwarest the/ som råttan i fiällan afwänta måste sin olyckeliga utgång/och blefwo the dagen therefter så när alle nederhugne. Alt detta/ hwarom här förmåles/ har blifwit förrättadt ifrån kl. 5. til 10. för middagen/ tå Hans Kongl. May:t then af så mycken fahra och arbete temligen uttröttade Armeen låt sättia och förfriska sig i fiendteliga lägret; sedan Hans Kongl. May:t vnder öpna himmelen/jämte hela Armeen/ vppå sina knän/ Gudi then Allrahögsta för förlähnt stora Nåde tackat hade.

Thetta Slaget är icke mindre ärfullt/ än thet vti framledne åhret wid Narva/ med hwilcket detta i många stycken wäl kan förlijknas/ om det icke högre skattas bör: hälst efter the Sachsiske/ i god Ordning wid Begynnelsen/ och förtwifladt fächtat/ til thes the Swenskas otroliga Ståndachtighet/ hwilke sina Kroppar emot Fienden stälte i ställe för Bröstwärn/ och hans skiutande aldeles orörlige uthöllo/ hos them först en stor förundran/ men sedan räddhoga och skräck förorsakade/ och thesse sig thermed dörran til thenna herrliga Segren öpnade. Näst GUDS then Allrahögstes Nåd och Bijstånd bör thenna Segrens erhållande tilskrifwas Hans Kongl. May:ts höga Person/ oförlijkeliga Hielte-Mod/ och oöfwerwiñerliga Wacksamhet; aldenstund man med diupesta förundran måst ansee/ huru Hans Kongl. May:t/ för sin egen höga Person/ the sina bijwistat på the fahrligaste Rum/ vnder thet heftigaste skiutande/ och therwid tillijka förrättat/ hwad en Fältherre ock gemen Soldat borde giöra. Under warande Fahrligheter har Gud then Alldrahögste dock så vnderligen med sin Nådes Hand beskyddat sin Smorda/ at/ fast månge wid hans sijda/och theß egen Häst vnder honom blifwit nedskuten/ han lijkwäl/ Gudi skee lof! i alla mål blifwit oskadd ock bewarad til sin höga Person. Hwilket hans Kongl. May:ts höga efterdöme tilfölje alle Herrar

rar Generaler / som thenna berömliga Slacktningen bijwistat / såsom i synnerhet Herr General Lieutenant Lieven / Herr General Lieutenant Rehnschiöld / Herr General Major Gref Stenbock / och andre / sitt kloka Anförande och Tapperhet så märkeligen påskijna låtit / så wäl som alle högre och ringare Officerare jämte alla gemena tilsammans i alla mål sin Plicht och Skyldighet til deras outsläckeligit Beröm bewijst hafwa / och / lijka som hade the sig med hwar annan genom then starckesta Ed besynnerligen ther til förknippat / at antingen dö eller winna / och således stadfäst och förswarat det Swenska Folkets gamla Lof-Ord.

Gens nescia vinci.

Huru många egenteligen å både Dehlar äro miste / blesserade eller fångne / therom kan man i Hastighet så noga icke få eller gifwa Kundskap. Så wäl på Wahl-Platzen / som wid Stranden när Dünaströmen / allramäst på the Landswägar / hwarest vt Fienden sökt at vndfly och blifwit förfölgder / liggia många döde och blesserade / i synnerhet ock Kyrasser och Pantzer / som the i flychten bortkastat / til stort anthal. Wißt är thet / at Fienden förlohrat många Officerare / och flere ännu af them äro blesserade / Fäldt-Marskalken Steinau skal sielf wara sårad i Handen eller Armen: Printz Ferdinand ifrån Curland har fuller i Begynnelsen bijwistat slaget / medan han commenderat then ena Flygeln / men har i god tijd sökt at sätja sin Furstl. Person i säkerhet / tå han sedt / och kändt / at Drabbningen blifwit så heftig. Gen. Lieutn. Paickul är blesserad / och har så fort therpå / efter Fångarnas Berättelse / sökt sin undanflyckt. Grefw Ronnoff / Öfristen Zeidler äro döde / Öbr. Eppinger blesserad och här Fången införd / jämte många andra Officerare / som legat på Wahl-Platzen / och på andra Ställen / hwilkas Namn man fuller icke känt / dock theras Stånd kunnat åtskillia på klädebonaden. Gemene äro redan öfwer 500. Fångar införde / hwaribland några 100. Ryssar / föruthan them / som dageligen ännu igenfinnas och vti Skogar / eller theras Qwarter hafwa sig försiucket / och antingen som Fångne insände äro / eller sig sielfwe godwilligt angifwa. Å wår sijda räknas wid 70. döde och blesserade / ibland hwilka Herr General Majoren Horn blesse-

blesserad/ Herr Öfrist Lieutenant Palmqwist/ af Kongl. Gardiet/ och Fortifications Capitenen Blåmann äro döde här inbrackte/ theßlijkes äro Major Sparrfeldt/ Major von Wolffen/ och Lieutenant Lindhielmen döde/ och Capiten Stiernhöök sårad; vndantagandes them/ som man än icke så noga kan weta: altså har thetta slaget warit mer ärefullt än med någon stor skada förmängt. Mera omständigheter skola vti de vtförligare Relationer/ som theröfwer författas läre/ med thet första följa. Sluteligen hembära wij GUDI then Allrahögste oändelig Loff och tacksäyelse för then oß åter förlähnte herrliga Nåden/ Lyckan/ och Segren: Han täcktes Hans Kongl. May:ts rättmätiga Wapen ock så framgent med önskelig framgång wälsigna!

